

Intervju

»Povezani in združeni smo močnejši in vplivnejši«

Barbara Perko, Ana Vučina Vršnak, foto: Barbara Reya



Slovensko gospodarstvo je izzive epidemije v letu 2020 kot celota prestalo dobro, ocenjuje Tibor Šimonka, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije in glavni podpredsednik Skupine SIJ. »Da spodbudimo konjunkturo, potrebujemo hitro izvedbo akcijskih načrtov, skladnih z načrtom za okrevanje in odpornost, ter pripravljene projekte do faze, ko je potrebno njihovo financiranje,« poudarja.

Predsedovanje Gospodarski zbornici Slovenije prevzimate v letu, ko obeležujemo 170 let zbornice. Kako vidite vašo vlogo na čelu Gospodarske zbornice Slovenije, kaj ste si zadali za svoje cilje? Kako boste zbornico popeljali v prihodnost?

Svojo vlogo na čelu GZS vidim v tem, da skupaj – z zaposlenimi na GZS ter vsemi člani – na temeljih tradicije, znanja, izkušenj ter vpetosti v slovenski in mednarodni gospodarski prostor zgradimo gospodarsko zbornico prihodnosti, ki bo najmočnejši partner državi in drugim deležnikom. Nadaljevali bomo s krepitvijo vloge zbornice, kar je vzpostavilo že prejšnje vodstvo, da bo s svojimi stališči in predlogi lahko resnično vplivala na sprejemanje ustreznih zakonodajnih okvirjev, znotraj katerih se bo gospodarstvo krepilo in razvijalo v dobrobit družbe. Osrednja naloga in poslanstvo GZS pri tem ostaja njena hitra odzivnost, učinkovitost in še naprej popolni strokovni servis članom.

Skupna prizadevanja bodo še naprej temeljila na razvojnem partnerstvu Slovenija 5.0. kot odlični odskočni deski za zeleni prehod in digitalizacijo, novih investicijskih vlaganj in internacionalizaciji gospodarstva. Le tako bomo lahko dvignili produktivnost dela in storitev, dosegli višje dodane vrednosti ter izvozne rasti na vseh trgih. Kot ključne usmeritve bi zato med drugim izpostavil zasledovanje strateškega cilja GZS 60.000 EUR dodane vrednosti do 2025, povezovanje in sodelovanje med in z vsemi ključnimi deležniki, ki vplivajo na gospodarsko okolje, zavze-manje za oblikovanje bolj prijaznega poslovnega okolja, ki bo podjetjem omogočilo nadaljnji razvoj in rast ter okrepitev vloge GZS kot pomembnega sooblikovalca razvojno inovacijskega okolja v Sloveniji. Poleg tega pa seveda usmeritev javnih sredstev in sredstev EU v razvojni in tehnološki napredek slovenskega gospodarstva, spodbujanje prestrukturiranja slovenskega gospodarstva skladno s strateškimi cilji EU (zeleno in digitalno) in opozarjanje na oblikovanje ustreznih inštrumentov za prehod ter debirokratizacijo in pohitritev postopkov, ki zadevajo poročanje in odločitve podjetij pri novih investicijah.

Katere izkušnje iz dela v Skupini SIJ menite, da vam bodo najbolj pomagale pri delu v vlogi predsednika GZS?

Prav gotovo izkušnje, ki so povezane s sprejemanjem hitrih, a pretehtanih odločitev, kadar to terjajo izzivi ali priložnosti. Glede na to, da je jeklarska industrija

zelo ciklična, me je prav gotovo utrdila v premagovanju nihanj, ki so, kot rečeno, redna, a so vseeno vzroki in ustrezni odzivi na njih vsakič drugačni. Verjamem tudi v neprestana vlaganja v moderno tehnologijo na vseh področjih delovanja, iskanje vedno novih rešitev, ki dolgoročno prinašajo pričakovane spremembe ter partnerje skozi procese preoblikovanja povezujejo.

Kaj ste pri Gospodarski zbornici Slovenije v preteklosti pogrešali in nameravate poskusiti implementirati?

Zavzemal se bom, da v prihodnje GZS ne bo samo sogovornik, ampak da bi se zbornica in njeno članstvo vključili kot partner, preden se nekateri pomembni zakoni ali programi sprejemajo na državni ravni.

Osrednja naloga in poslanstvo GZS ostaja njena hitra odzivnost, učinkovitost in še naprej popolni strokovni servis članom.



Eno samo podjetje običajno nima moči za doseg sprememb, veliko močnih, uglednih in uspešnih podjetij pa lahko premika gore.

Kasneje je namreč to težje spreminjati. Tukaj bi morala država spoznati, da je to tako v njenem kot v interesu vseh socialnih partnerjev. GZS si prizadeva biti še aktivnejša za doseganje ciljev, zato verjamem, da nam bodo partnerji z druge strani znali prisluhniti. Prostovoljno članstvo je dobro. Če člani ne prepoznajo, da zbornica zastopa in se bori za njihove interese, potem ne bodo zainteresirani za članstvo. GZS spet pridobiva na pomenu in članstvu, za kar je prav gotovo zaslužno tudi prejšnje vodstvo. Ena od nalog, ki si jih zastavljam, je, da bi se članstvo povečalo in da bi bilo tudi sodelovanje z drugimi združenji močnejše, s čimer bi lahko prispevali k boljši prihodnosti za vse.

Kako bi nekomu, ki tehta, ali pristopiti k članstvu v zbornici ali ne, približali prednosti, ki jih članstvo nudi?

Solidarnost in medsebojna pomoč se je v obdobju koronakrize pisala z veliko začetnico. Gospodarska zbornica Slovenije je ves čas delovala v dobro celotnega slovenskega gospodarstva, vseh malih, srednjih in velikih podjetij, ki so se v vse bolj zaostrenih poslovnih razmerah znašli v najrazličnejših težavah.

Zavzemali smo se za sprejem ukrepov, ki bi čim bolj omilili in posledično odpravili posledice epidemije. Vključitev novega člana bo pomembno prispevala k uspešnemu izvajanju poslanstva GZS. Eno samo podjetje običajno nima moči za doseg sprememb, veliko število močnih, uglednih in uspešnih podjetij pa lahko premika gore. Povezani in združeni smo močnejši in vplivnejši pri ustvarjanju pogojev, kot jih gospodarstvo potrebuje.

Cilji, ki si jih je do leta 2025 zastavila GZS, so znani – 60.000 evrov dodane vrednosti na zaposlenega, 50 mrd evrov izvoza in 2.300 evrov povprečne plače. Kako bomo to dosegli?

Menim, da je cilj realno dosegljiv, saj je denimo produktivnost dela tudi v letu 2020 porasla, in sicer za 1 odstotek na 47.000 evrov. Splošen dvig cen surovin bo prispeval tudi k višji nominalni rasti prihodkov ter s tem doseganju zastavljenih ciljev. Pri blagu smo predkrizno raven izvoza že dosegli, pri storitvah pa je čutiti še izpad pri porabi tujih turistov. Ocenjujemo pa, da bo tudi njihova poraba v prihodnjih letih okrevala. Povprečna rast bruto plače bo spremljala rast produktivnosti dela, ker je med njima močna povezanost.

Kako bi sicer ocenili trenutno stanje slovenskega gospodarstva?

Slovensko gospodarstvo je izzive epidemije v letu 2020 kot celota prestalo dobro, saj je BDP upadel za 5,5 %, kar je manj kot v povprečju EU-27. K temu je pripomogel nekoliko večji delež industrije v zasebnem sektorju ter zakonodajni protikrizni paketi pomoči in podpore gospodarstvu. Okrevanje se od druge polovice leta 2020 nadaljuje, pri čemer še posebej močno okrevajo industrija in gradbeništvo, transport in intelektualne storitve. Ob tem pa imamo seveda tudi sektorje, kjer so omejitveni dejavniki ustvarili velika nihanja, kot na primer v trgovini, kjer umik ukrepov šele sedaj občutneje prispeva k visoki rasti prodaje. Gostinstvo je ponovno zaživelo v zadnjih dveh mesecih, medtem ko širši turizem in organizacija množičnih dogodkov še vedno beležita negativne trende. Zaposlovanje se krepí od marca naprej, zato optimistično gledamo tudi na poslovanje prizadetih sektorjev. Bruto domači proizvod se je v prvem četrtletju 2021 na letni ravni povečal za 1,6 %, kar je bilo eno redkih povečanj med državami EU.

Kaj gospodarstvo rabi, da iz pandemije izstopi s čim manj praskami?

Podjetja so bila deležna ustrezne podpore na področju ohranitve delovnih mest, pri nadomestitvi nastalih fiksnih stroškov pa se soočajo z nižjim povračilom od dejanskega, tudi zaradi določenih omejitev pri upravičenjih.

Da spodbudimo konjunkturo, potrebujemo hitro izvedbo akcijskih načrtov, skladnih z načrtom za okrevanje in odpornost, ter pripravljene projekte do faze, ko je potrebno njihovo financiranje.

Želimo si, da bi evropski bančni regulator EBA pristal na podaljšanje moratorijev za prizadete dejav-



nosti ter našel skupni jezik z državami, kjer so bile prostočasne dejavnosti še posebej prizadete.

Med bolj prizadetimi zaradi covid krize so tudi mala in srednja podjetja. Kako boste pomagali MSP-jem?

GZS je vedno zagovarjala ukrepe, ki ne diskriminirajo med majhnimi in večjimi podjetji. Prav tako smo vedno pozivali k razumskim rešitvam pri implementaciji podpornih ukrepov za manjše subjekte, saj ti pogosto ne razpolagajo z zadostnim številom strokovnih kadrov, ki bi pozorno spremljali tekočo zakonodajo.

Med ključne usmeritve vašega predsedovanja ste uvrstili zeleni prehod, podporo raziskavam in razvoju, digitalizaciji, inovativnosti, raziskavam in razvoju. Kako nameravate to udejanjiti?

GZS želi kot konstruktivni sogovornik pristojnim ministrstvom nuditi rešitve, ki bodo spodbujale prehod v manjšo porabo energijskih in čistejših virov, vendar bodo nudile tudi finančne spodbude pri prehodu v zeleno gospodarstvo. Vsekakor si prizadevamo, da bodo podjetja dvignila vlaganja v raziskave in razvoj, saj lahko le tako držimo korak z globalno konkurenco. Znotraj srednje Evrope pa moramo oblikovati ustrezen davčni sistem, ki bo še bolj spodbujal krepitev industrije z višjo dodano vrednostjo.

Od maja lani ste glavni podpredsednik Skupine SIJ. Covid kriza je tudi v jeklarski industriji pustila posledice. Kakšni so načrti Skupine SIJ za letošnje in prihodnje leto?

Na vseh ključnih izvoznih trgih – Nemčija, Italija, ZDA ... – in v panogah, kjer je Skupina SIJ prisotna s svojimi proizvodi, kot so strojna industrija, avtomobilska industrija, proizvodnja nafte in plina, petrokemija, energetika in druge, je porasla aktivnost, kar se je takoj odrazilo na naročilih Skupine SIJ, ki so že na ravni pred krizo. Skupina ima tako za daljše obdobje polno zasedene proizvodne zmogljivosti. Trenutna raven naročil je na zgodovinsko najvišji ravni zadnjih let. To velja za obe ključni jeklarski družbi, jeklarske centre kot tudi preostale družbe v skupini. Tako da bo letošnje leto daleč najbolj uspešno v zadnjih petih letih. Ta visoka rast je po vsem, kar je bilo, dobrodošla, vendar je precej nevarna in prinaša lahko tudi precej tveganj. Kot veste, se surovine dražijo z dneva v dan.

Skupina SIJ na tujih trgih ustvari 84 odstotkov vseh prihodkov. Katera je največja lekcija/izkušnja, ki vam jo je pandemija dala, ko gre za tuje trge?

Veliko evropskih predelovalnih industrij je v preteklosti selilo zmogljivosti na Daljni vzhod in druge regije, ki so bile zaradi poceni delovne sile in bolj ohlapnih regulatornih standardov bolj ugodne, a so zdaj doživeli določen bumerang. Pandemija je namreč do včeraj zanesljive dobavne tokove nenadoma prekinila. V Skupini SIJ smo nadaljevali s proizvodnjo, čeprav smo se zavedali, da se bo to poznalo na slabšem rezultatu. Naš cilj je bil ustvariti pozitiven denarni tok in

se pri naših kupcih zapisati kot zanesljiv partner v teh posebnih okoliščinah. S tem pristopom smo zadržali vse ključne tržne deleže na tujih trgih.

Slovensko gospodarstvo je, lahko rečemo, izvozno usmerjeno. Kje vi vidite še priložnosti za prodor v tujino?

Na oddaljene trge se morajo podjetja pripravljati strateško. Storitvene družbe imajo zaradi narave poslovanja morda manj ovir, vendar le lokalna prisotnost omogoča boljše poznavanje trga in ustrezno negovanje odnosov s poslovnimi partnerji. Najbolj uspešna slovenska podjetja so tista, ki imajo lokalno prisotnost, morda tudi del proizvodnje v tujini, saj lahko le tako dolgoročno obvladujejo svoje mesto na trgu. [gg](#)

Vsekakor si prizadevamo, da bodo podjetja dvignila vlaganja v raziskave in razvoj, saj lahko le tako držimo korak z globalno konkurenco.



Tibor Šimonka, predsednik GZS

Konec maja je mesto predsednika Gospodarske zbornice Slovenije prevzel Tibor Šimonka.

Tibor Šimonka je diplomiral na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani. Zasedal je vodilna mesta v družbi Iskra, nato je v Belgiji pet let vodil IMV-jevo hčerinsko družbo Adria Caravan Mobil N.V. in sodeloval pri prenosu proizvodnje v Novo mesto (današnji Adria Mobil). Po vrnitvi v Slovenijo se je krajši čas ukvarjal s svetovanjem in kriznim upravljanjem različnih podjetij. V obdobju 1999-2002 je bil član uprave za finance in ekonomiko v družbi Slovenske železarne d.d. (sedaj SIJ). SIJ d.d. in Skupino SIJ je kot predsednik uprave vodil od leta 2002 do 2014. Nato se je za določen čas posvetil drugim izzivom. Od junija 2014 je bil za obdobje poldrugega leta pooblaščenec bank upnic v procesu prestrukturiranja in iskanja strateškega partnerja za Perutnino Ptuj d.d., januarja 2016 pa je bil imenovan za predsednika uprave istoimenske skupine. Februarja 2019 se je kot član uprave vrnil v Skupino SIJ in maja 2020 postal glavni podpredsednik največje vertikalno integrirane metalurške skupine v Sloveniji.